

LİMAN İŞLETMELERİ İÇİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ DÜZENLEMELERİ VE ÖNEMİ

GÜLER ALKAN
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ALİ UMUT ÜNAL
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ

Genel Olarak İş Sağlığı Ve Güvenliği

İş kazaları ve meslek hastalıkları, kişinin çalıştığı iş dolayısıyla karşılaştığı tehlikelerle ilgili bir durumdur.

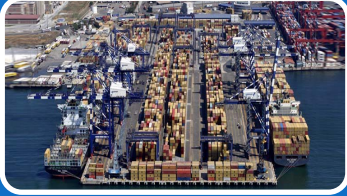
Türkiye'nin Avrupa birliği ülkelerine göre iş kazalarında birinci sırada olduğu bilinmektedir. Türkiye'de meydana gelen iş kazası oranları AB ortalamasının 8,5 katıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın verilerine göre 2002-2013 yılları arasında iş kazası geçiren toplam kayıtlı sigortalı işçi sayısı 1 milyon 921 bin kişidir.

2012 yılı verilerine göre 74.871 kişi iş kazası geçirmiştir.

2012 verilerine göre limanlarda ve limanlarla ilgili iş yerlerinden meydana gelen iş kazaları toplam iş kazalarının % 2,61'ni oluşturmaktadır.

Limanlarda İş sağlığı ve Güvenliği Açısından Tehlikeler

Liman Saha Operasyon Tehlikeleri

Kayma/Burkma/Düşme

Çarpma

Parça düşmesi

Yanma

Zehirlenme

Elektrik arpması

Sıkışma

Uzuv Kaybı

Limanlarda İş Sağlığı Ve Güvenliği Açısından Tehlikeler

Yüke Verilen Hizmetlerde

Yükleme ve boşaltma hizmetleri

Taşıma hizmetleri

Ardiye hizmetleri

Yüklerin montajı ve söküm hizmetleri

Aktarma hizmetleri

Ambalajlarının açılması ve kapatılması hizmeti

Ambalajların onarım hizmeti

İşaretleme hizmeti

Yükün yer değiştirme hizmeti

Numune alım hizmeti

Limanlarda İş sağlığı ve Güvenliği Açısından Tehlikeler

Gemiye Verilen Hizmetlerde

Kılavuzlama hizmeti

Yanaşma yeri ve demir yeri hizmeti

Ambar kapaklarının açılması kapatılması hizmeti

Römorkör hizmeti

Palamar hizmeti

Yakıt tedariki hizmeti

Tamir hizmetleri

Yükleme ve boşaltma donanımlarının hazırlanması hizmeti

Uluslararası Düzenlemeler

ILO – Kuruluş 1919 / BM Uzmanlık Kuruluşu 1946 / Türkiye Katılım 1946

134 Nolu Gemiadamlarının İş Kazalarının Önlenmesi Sözleşmesi Kabul 1970/ Türkiye Katılım 2003

152 Nolu Liman İşlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Sözleşmesi Kabul 1979 / Türkiye Kabul 2003

164 Nolu Gemiadamlarının Sağlıklarının Korunması Ve Tıbbi Bakımına İlişkin Sözleşme Kabul 1982 / Türkiye Kabul 2003

IMO - Kuruluş 1948 / Türkiye Katılım 1956

Emniyetli konteynerler hakkındaki sözleşme Kabul 1977 / Türkiye Kabul 2014

Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesi Son Kabul 1974 / Türkiye 1980 Taraf Olma 2013 Katılma

Ulusal Düzenlemeler

Türkiye Ana Yasası 7 Kasım 1982

6331 İş Sağlığı Ve Güvenliği Kanunu 20 Haziran 2012

854 Deniz İş Kanunu 20 Nisan 1967

5510 Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 31 Mayıs 2006

Uluslararası Sağlık Tüzüğü 27 Aralık 1972

Limanlar Yönetmeliği Son Düzenleme 31 Ekim 2012

Ve Diğer Yönetmelikler

Veri Toplama Ve Yöntem

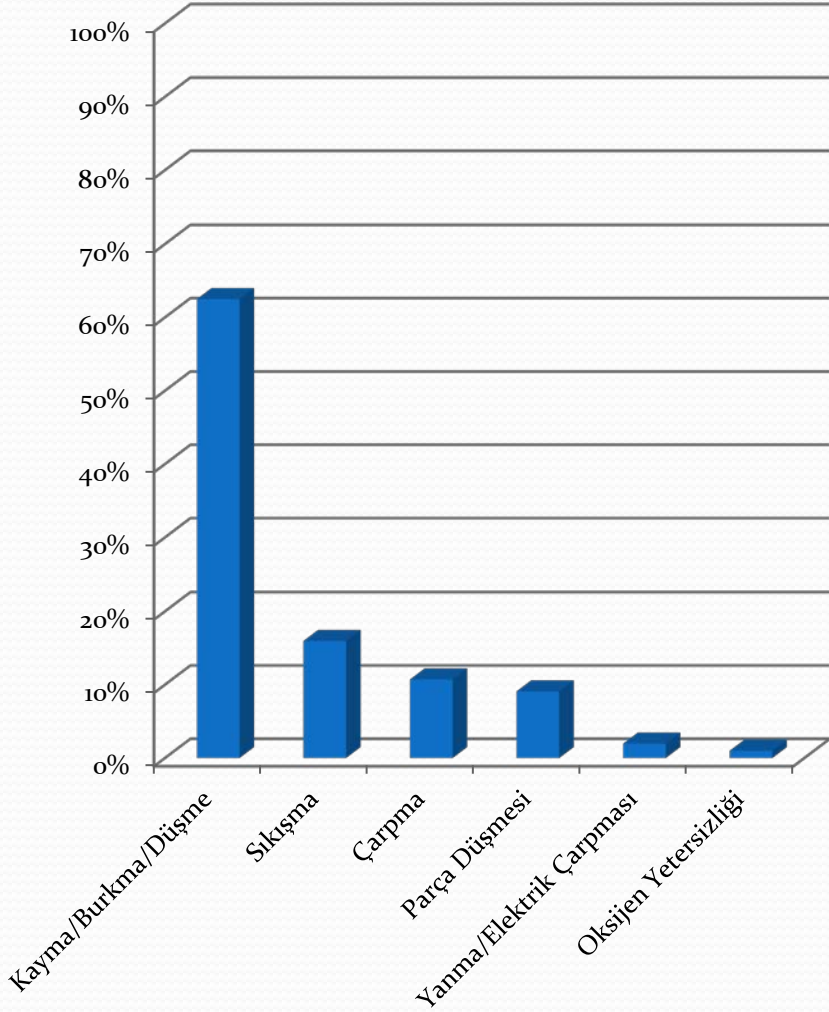
Çalışmada Liman –İş Sendikasının 2012-2013 yılları arasında sendikanın bulunduğu limanlarda meydana gelen ve bildirilen iş kazası ve meslek hastalıkları verileri kullanılmıştır.

Çalışmada elde edilen veriler iş kazalarının nedenleri ve limanlar arası dağılımları sayısal verilerin yüzde dağılımları ile analiz edilmeye çalışılmıştır.

Elde Edilen Veriler

Limanelar	Çarpma	Parça Düşmesi	Kayma/ Burkma/ Düşme	Sıkışma	Yanma/ Elektrik Çarpması	Oksijen Yetersizliği	Toplam
TCDD Haydarpaşa Liman İşletmesi (Yaklaşık 400 işçi)	1	4	4	1	0	0	10
TCDD Derince Liman İşletmesi (Yaklaşık 300 işçi)	1	2	8	9	1	0	21
Gemport (Yaklaşık 300 işçi)	3	0	13	3	1	1	21
Port-Akdeniz (Yaklaşık 180 işçi)	3	0	10	2	0	0	15
TCDD İzmir Liman İşletmesi (Yaklaşık 500 işçi)	5	4	31	5	0	0	45
TOPLAM	13	10	66	20	2	1	112

Verilerin Analizi

1-Kayma/Burkma/Düşme

Kaza Oranı % 60

2-Sıkışma Kaza Oranı % 19

3- Çarpma Kaza Oranı % 12

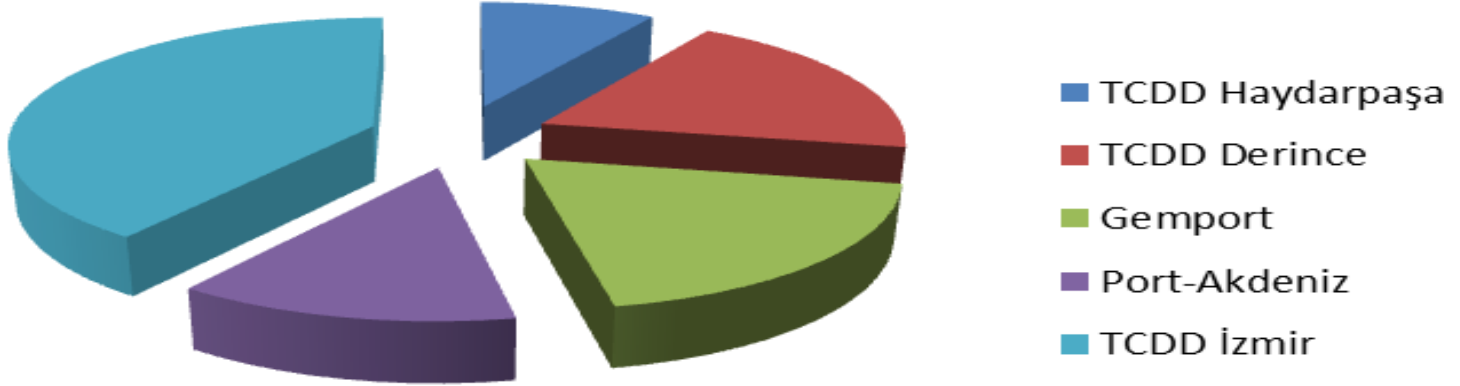
4- Parça Düşmesi Kaza Oranı 10

5-Yanma/Elektrik Çarpması Kaza Oranı
% 2

6-Oksijen Yetersizliği Kaza Oranı % 1

Verilerin Analizi

İş Kazası Oranları Bakımından Limanların Dağılımı

1- TCDD İzmir Limanı % 40

2-TCDD Derince Limanı % 19

3-Gemport Limanı % 19

4-Port-Akdeniz Limanı % 13

5-TCDD Haydarpaşa Limanı % 9

Araştırmanın Kısıtları

Çalışmada analiz edilebilen veriler sadece 2012-2013 yılın ait verilerdir, önceki yıllara ait verilere elde edilememiştir.

Çalışmada kullanılan verilerde meslek hastalıları ile ilgili hiçbir veriye ulaşılamamıştır.

Çalışmada kullanılan veriler limanların sınırlı katılımı nedeniyle birkaç limanla sınırlı kalmıştır.

Değerlendirme Ve Sonuç

Limanlarda iş kazası olarak en çok kayma/burkma/düşme kazası meydana gelmektedir.

Bu kazaların nedeni personelin güvensiz hareketlerinden kaynaklanmaktadır.

Diğer iş kazası türlerine bakıldığı zaman güvensiz çalışma ortamı ve güvensiz teçhizat kullanımının sebep olduğu görülmektedir.

Limanlarda güvenlik kültürünün oluşturulması gerekmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği eğitimleri yasal dayaklardan dolayı zoraki olarak değil insan yaşamının önemi için verilmelidir.

Değerlendirme Ve Sonuç

İş sağlığı ve güvenliği açısından yapılması gereken denetlemelerin gecikmesi veya gerçekleştirilmesi için zaman bulunamaması iş kazalarına uygun ortamları sağlamaya devam etmektedir.

İş kazası oranlarının limanlara göre dağılımlarına bakıldığı zaman ilk başta ve büyük bir payla devlet limanının olduğu görünmektedir.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili hazırlanan yasal uygulamalarında devlet limanlarında hayata geçirilme süreleri daha uzun sürmektedir.

Değerlendirme Ve Sonuç

Ayrıca liman trafiğinin çok yoğun olması nedeniyle aynı anda birkaç operasyonun gerçekleştirilmeye çalışılması da kazaların meydana gelmesinde oldukça etkilidir.

Kaza oranı açısından ikinci sırada gelen iki limandan birisi ise özel liman statüsündedir

Personelin hızlı çalışması ve dikkatsiz hareketleri kazaların oluşmasına meydan hazırlamaktadır.

Özel limanların işletim açısı bakımından hızlı olmaları ve en az maliyetle en çok kazanç getirmesi amaçlanmaktadır.

Değerlendirme Ve Sonuç

Limanların modernleşmesi ve teknolojik açıdan ilerlemesinin önemi kadar limanlarda iş sağlığı ve güvenliği konuları da artık önem kazanmaktadır

Devletimiz iş sağlığı ve güvenliği konusunda uluslararası sözleşmelere taraf olmuştur.

Bu sözleşmelere dayanarak ulusal düzenlemeler hazırlamıştır.

Fakat sözleşmelerin taraf olunma tarihlerine bakıldığı zaman hep geriden gelinmektedir.

Liman hizmetleri ile ilgili az yasal düzenlemeye rastlanılmıştır.

Bu konuda devletin ilgili birimlerinin liman sektörü ile ortaklaşa çalışarak limanlar içinde özel düzenlemeler hazırlaması bir ihtiyaçtır.

Değerlendirme Ve Sonuç

Devlet yetkilileri iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli denetim yapamamaktadır.

Limanlara verilen önem daha çok gümrük giriş çıkışları, yasadışı göç olayları ve güvenlik sorunlarıdır.

Limanlarında iş kazaları konusunda bilgi akışı sağlamaları önemlidir.

Bu sayede meydana gelen kazalar konusunda daha kapsamlı çalışmalar yapılarak daha kalıcı önlemler alınması sağlanabilir

Değerlendirme Ve Sonuç

Genel olarak bakıldığı zaman ise hiçbir liman meslek hastalığı konusunda bilgi bildirmemiştir.

Meslek hastalığı tanısı daha sonra koyulduğu için hemen belirlenemeyen bir unsurdur.

Fakat limanlarımızda daha güvenli çalışma ortamlarının oluşturulması içinde meslek hastalıklarının kayıt altına alınması ve takip edilerek belirlenmesi gereklidir.

Değerlendirme Ve Sonuç

Limanlarımızın iş sağlığı ve güvenliği konusunda almaktaki oldukları ve alacakları her türlü tedbir ve uygulamalar bakanlığımız tarafından desteklenmeli ve yönlendirilmelidir.

Limanlarımızda yaşanan iş kazalarının önlenmesi ve iş kazası oranlarının dünya standartlarının altına düşürülmesiyle uluslararası deniz ticaretinde ülkemiz limanlarının daha büyük başarılar elde edeceğinden şüphemiz yoktur.

**İLGİNİZ İÇİN
TEŞEKKÜRLER**